

Utbildningsutskottets betänkande 2025/26:UbU29

Utökade registerkontroller i skolväsendet

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i lagen om misstankeregister och i skollagen.

Lagändringarna som utskottet tillstyrker innebär att registerkontrollen utöver dagens uppgifter i belastningsregistret även ska omfatta vissa uppgifter i misstankeregistret. Registerutdraget ska inte vara äldre än sex månader när det visas upp, till skillnad från dagens ett år. Tidsgränsen för när den som får anställas eller på annat sätt tas emot hos samma arbetsgivare utan att på nytt visa upp ett registerutdrag ska sänkas från ett år till sex månader. Slutligen ska registerkontroll även göras på den som ska anställas eller på något annat sätt tas emot inom den kommunala vuxenutbildningen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 juli 2026.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

I betänkandet finns en reservation (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:174 Utökade registerkontroller i skolväsendet.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Inledning.....	5
Regeringens lagförslag	5
Utskottets ställningstagande.....	12
Stärkta registerkontroller	13
Utskottets ställningstagande.....	14
Reservation	15
Stärkta registerkontroller, punkt 2 (S, V, C, MP)	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	16
Propositionen	16
Följdmotionen	16
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister,
2. lag om ändring i skollagen (2010:800).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:174 punkterna 1 och 2.

2. Stärkta registerkontroller

Riksdagen avslår motion

2025/26:3969 av Anders Ygeman m.fl. (S).

Reservation (S, V, C, MP)

Stockholm den 19 maj 2026

På utbildningsutskottets vägnar

Joar Forssell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Joar Forssell (L), Anders Ygeman (S), Patrick Reslow (SD), Linus Sköld (S), Robert Stenkvist (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Mats Wiking (S), Jörgen Grubb (SD), Ulrika Heindorff (M), Isabell Mixter (V), Mathias Bengtsson (KD), Anders Alftberg (SD), Camilla Hansén (MP), Niklas Sigvardsson (S), Oliver Rosengren (M) och Madeleine Atlas (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utbildningsutskottet regeringens proposition 2025/26:174 Utökade registerkontroller i skolväsendet. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Lagförslaget har granskats av Lagrådet. Regeringen följer Lagrådets synpunkter.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Förslaget i motionen finns i bilaga 1.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen ändringar i lagen (1998:621) om misstankeregister och skollagen (2010:800) som innebär att den registerkontroll som ska göras när någon ska anställas eller på annat sätt tas emot inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ska utökas. Förslagen innebär i huvudsak följande:

- Registerkontrollen ska även omfatta vissa uppgifter i misstankeregistret, inte enbart belastningsregistret.
- Registerutdraget ska inte vara äldre än sex månader när det visas upp, till skillnad från dagens ett år.
- Tidsgränsen för när den som får anställas eller på annat sätt tas emot hos samma arbetsgivare utan att på nytt visa upp ett registerutdrag ska sänkas från ett år till sex månader.
- Registerkontroll ska även göras på den som ska anställas eller på annat sätt tas emot inom den kommunala vuxenutbildningen.

I propositionen redovisar regeringen även sin bedömning att fler brott bör omfattas av registerkontrollen. Regeringen redovisar också sin bedömning att Statens skolinspektion och kommuner bör ges en möjlighet till kontroll i misstankeregistret vid ägar- och ledningsprövningar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 juli 2026.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla lagförslagen. Därefter behandlas motionsyrkandet, som innehåller ett förslag om tillkännagivande som anknyter till propositionens förslag.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om misstankeregister och i skollagen.

Lagändringarna innebär att registerkontrollen utöver dagens uppgifter i belastningsregistret även ska omfatta vissa uppgifter i misstankeregistret. Registerutdraget ska inte vara äldre än sex månader när det visas upp, till skillnad från dagens ett år. Tidsgränsen för när den som får anställas eller på annat sätt tas emot hos samma arbetsgivare utan att på nytt visa upp ett registerutdrag ska sänkas från ett år till sex månader. Lagändringarna innebär även att registerkontroll också ska göras på den som ska anställas eller på annat sätt tas emot inom den kommunala vuxenutbildningen.

Propositionen

Bakgrund

Barn och elever i skolväsendet behöver ett ökat skydd

Alla barn och elever ska ha en trygg och säker skolgång och personalen är avgörande för att uppnå detta. För att skolmiljön ska vara trygg och säker är det viktigt att det bara är personer som är lämpliga för att arbeta med barn och elever som anställs. I propositionen framhåller regeringen att den som anställer därför behöver göra en noggrann lämplighetsbedömning av den som ska anställas, anlitas eller på annat sätt tas emot för att t.ex. göra praktik. En rekryteringsprocess kan innehålla flera moment som syftar till att kontrollera en persons lämplighet, som t.ex. tester, referenstagning, intervjuer och personliga möten. Enligt regeringen kan registerkontroller tillföra ett rekryteringsärende ytterligare underlag som ger arbetsgivaren en samlad bild av sökandens lämplighet för anställningen eller uppdraget.

Regeringen anser att den registerkontroll som görs i dag inte är tillräcklig. I propositionen framhåller regeringen att registerkontroller är en förebyggande åtgärd för att se till att bara lämpliga personer verkar inom skolväsendet och

annan pedagogisk verksamhet och att dessa platser är trygga och säkra. Regeringen framhåller att de brott som omfattas av den nuvarande registerkontrollen i huvudsak syftar till att skydda barn och elever från våld och övergrepp. Eftersom samhället har förändrats och nya brott har tillkommit i svensk rätt sedan registerkontroller infördes anser regeringen att barn och elever behöver ett ökat skydd mot våld och övergrepp. Vidare menar regeringen att det är mycket allvarligt både att kriminella rekryterar barn och unga för att begå brott och att barn och unga radikaliseras till våldsbejakande extremism. Därför anser regeringen att barn och elever i dag behöver skyddas även från olämplig påverkan av olika slag i ännu högre grad än tidigare. När omvärldsläget och kriminaliteten förändras måste därmed verktygen för att skydda barn och elever i skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ses över.

Registerkontrollen ska även omfatta misstankeregistret

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att registerkontrollen inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ska utökas så att den även omfattar vissa uppgifter i misstankeregistret.

Skälen för regeringens förslag

Regeringen framhåller i propositionen att anställda och uppdragstagare i verksamheten ska vara lämpliga för sina uppdrag och att den som anställer eller anlitar någon behöver kunna kontrollera personens lämplighet. Därför anser regeringen att det är viktigt att den som anställer har tillräckliga verktyg för att bedöma personens lämplighet, särskilt i fråga om något så viktigt som att skydda barn från att utsättas för t.ex. övergrepp. En kontroll i misstankeregistret kan enligt regeringen göra att huvudmannen inför en anställning får kännedom om omständigheter som gör att en persons lämplighet kan ifrågasättas. På så sätt kan huvudmannen bättre upptäcka, närmare granska och bedöma eventuella risker för barn och elever.

Regeringen konstaterar att det är av stor vikt att skydda barn och elever mot våld och övergrepp samt mot skadlig och otillbörlig påverkan. Att låta registerkontrollen omfatta även misstankeregistret kan enligt regeringen bidra till ett så bra underlag som möjligt för den bedömning som ska göras innan någon anlitas i verksamheten. Arbetsgivaren ska alltid göra en individuell bedömning av lämpligheten hos den eller de personer som ska anställas och regeringen framhåller att registerkontrollen i detta sammanhang bör anses utgöra en central del av bedömningsunderlaget i rekryteringen. Regeringen konstaterar att det inte finns något förbud mot att anställa en person som förekommer i registret, men enligt regeringen bör en förekomst utgöra en stark indikation på att personen utgör en risk för barnen och eleverna och därmed inte är lämplig för arbete i den aktuella verksamheten. Regeringen framhåller att det dock ytterst är arbetsgivaren som gör bedömningen och som bestämmer

om en anställning ska erbjudas, varvid annan relevant information kan ha betydelse.

Personer som är 15 år eller äldre och som är folkbokförda där pedagogisk omsorg ska bedrivas (exempelvis familjedaghem) är skyldiga att visa upp ett utdrag ur belastningsregistret om kommunen begär det (25 kap. 2 a § skollagen). Enligt regeringens mening gör sig behovet av en kontroll i misstankeregistret lika starkt gällande i fråga om personer som är folkbokförda där pedagogisk omsorg ska bedrivas som i fråga om personer som ska anställas inom t.ex. förskolan eller skolan.

Behovet och nyttan av kontrollen väger tyngre än skyddet för enskildas personliga integritet

I propositionen framhåller regeringen att det vid en bedömning av om ett krav på kontroll i misstankeregistret ska införas måste göras en noggrann avvägning mellan å ena sidan intresset av att skydda barn och elever och å andra sidan intresset av att skydda den enskildes personliga integritet, eftersom uppgifter i misstankeregistret är särskilt integritetskänsliga. Regeringen bedömer att det nuvarande förfarandet, som innebär att individen visar upp registerutdraget för arbetsgivaren, inte bör ändras. Enligt regeringen innebär ett sådant förfarande att intrånget i enskildas personliga integritet blir mindre än om utdraget skulle lämnas in. Att utdraget endast ska visas upp och att någon anteckning om dess innehåll inte får göras, innebär att utdraget inte blir en allmän handling och att uppgifterna i det därmed inte blir offentliga. Det ska också beaktas att regeringen bygger på att det är den enskilde som själv begär ut ett utdrag ur misstankeregistret när han eller hon erbjuds arbete.

Syftet med att utöka registerkontrollen med en kontroll i misstankeregistret är att skydda barn och elever mot våld och övergrepp och mot att på olika sätt bli utsatta för olämplig påverkan av vuxna. Skyddet av barn och elever har enligt regeringen sådan tyngd att den inskränkning av den personliga integriteten som en kontroll i misstankeregistret medför får accepteras.

Utdraget bör omfatta misstankor om brott för vilket åtal har väckts

Utdraget ur misstankeregistret bör enligt regeringen vara begränsat så att det omfattar misstankor om brott för vilket åtal har väckts, på samma sätt som gäller inför arbete på hem för vård eller boende (HVB). Efter att åtal har väckts upphör i regel den förundersökningssekretess som råder för uppgifterna i en pågående brottsutredning och det finns då inte samma risk att brottsutredningen skadas om uppgifterna lämnas ut. Har åklagaren väckt åtal efter att denne har kommit fram till att han eller hon på objektiva grunder kan förvänta sig en fällande dom är misstankarna i det skedet konkreta. Eftersom övriga uppgifter i misstankeregistret är mindre påtagliga och fortfarande under utredning är det enligt regeringen inte heller av integritetsskäl lämpligt att de ingår i kontrollen (jfr prop. 2006/07:37 s. 15).

Registerutdraget ska inte vara äldre än sex månader

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att registerutdraget inte ska få vara äldre än sex månader när det visas upp.

Skälen för regeringens förslag

I dag gäller att ett registerutdrag som visas upp med stöd av skollagen inte får vara äldre än ett år gammalt (2 kap. 31 § och 25 kap. 2 a § skollagen). Med hänsyn till den senaste tidens negativa samhällsutveckling vad gäller bl.a. organiserad brottslighet finns det enligt regeringen nu anledning att se över frågan om registerutdragets giltighetstid.

Regeringen konstaterar att uppgifterna i utdraget snabbt blir föråldrade när registerkontrollen även inkluderar misstankeregistret. I andra regleringar om registerkontroller förekommer olika tidsgränser, från sex månader till ett år. När registerkontrollen omfattar misstankeregistret har regeringen dock ansett att utdragen, för att behålla sin aktualitet, inte bör vara mer än sex månader gamla (se prop. 2006/07:37 s. 20).

Det är angeläget att uppgifterna i registerutdraget inte är inaktuella eftersom det skulle försämra skyddet för barn och elever. Regeringen framhåller att en kortare tidsgräns än ett år, som gäller i dag, visserligen innebär en större administrativ börda för såväl den arbetssökande som kan behöva begära ut utdrag oftare, som för Polismyndigheten som ska administrera begäran om utdrag. Enligt regeringen är dock Polismyndighetens hantering av registerutdrag till övervägande del digital och en sänkning av giltighetstiden kan därför inte väntas bli särskilt belastande för myndigheten. Regeringen anser därför att behovet av att få tillgång till ett aktuellt underlag för den som erbjuds en anställning eller t.ex. tilldelas praktik inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet väger tyngre än den administrativa börda som en kortare giltighetstid innebär. En tidsgräns på sex månader framstår enligt regeringen som väl avvägd och ligger i linje med vad som redan gäller för registerkontroller på andra områden. Regeringen föreslår därför att skollagen ska ändras så att det framgår att registerutdraget ska vara högst sex månader gammalt.

Tidsgränsen för undantaget från att visa registerutdrag hos samma arbetsgivare ska sänkas

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att tidsgränsen för när den som får anställas eller på annat sätt tas emot hos samma arbetsgivare utan att på nytt visa upp ett registerutdrag ska sänkas från ett år till sex månader.

Skälen för regeringens förslag

I propositionen framhåller regeringen att bestämmelsen om undantag från skyldigheten att visa upp registerutdrag innebär att den som inom ett år erbjuds

en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att arbeta, genomföra verksamhetsförlagd del av en utbildning eller delta i en programinsats i verksamheten, får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon på nytt visar upp ett registerutdrag. Detta framgår av 2 kap. 33 § skollagen. Som skäl för att göra undantag från huvudregeln om att registerkontroll ska ske vid nyanställning angav regeringen att arbetsgivaren kan ha god kännedom om den arbetssökande genom att han eller hon varit tidsbegränsat anställd vid flera tillfällen och under en längre tid. Det kan också vara så att det endast har gått en kort tid sedan det första anställningstillfället (prop. 1999/2000:123 s. 20).

Av propositionen framgår att skyldigheten att göra registerkontroll är en förebyggande åtgärd för att säkerställa att personer som ska anställas eller på annat sätt tas emot är lämpliga för uppdraget och är ett led i att skydda barn och elever. Regeringen anser därför att det är av yttersta vikt att personal som ska anställas eller på annat sätt tas emot inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet visar upp ett registerutdrag.

Mot bakgrund av att det måste finnas en möjlighet att med kort varsel kunna rekrytera personal även för kortare perioder anser regeringen att undantaget från skyldigheten att göra registerkontroll vid förnyad anställning hos samma arbetsgivare inte bör upphävas. I propositionen föreslår regeringen att det i stället är mer ändamålsenligt att förkorta den tidsgräns som gäller för undantaget från ett år till sex månader. En förkortad tidsgräns bidrar enligt regeringen till att öka aktualiteten i de registerutdrag som kontrolleras och stärker därmed barns och elevers skydd samtidigt som hänsyn tas till behovet av att även med kort varsel kunna anställa personal tillfälligt. Vidare menar regeringen att det i förlängningen också gynnar barn och elever eftersom det minskar risken för inställda och lärarlösa lektioner eller personalbrist av annat slag i verksamheten.

Registerkontroll ska ske även inom komvux

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att registerkontroll i skolväsendet ska utökas till att även gälla inom den kommunala vuxenutbildningen.

Skälen för regeringens förslag

Regeringen konstaterar att det för behörighet att studera inom komvux gäller i huvudsak en nedre åldersgräns på 20 år, men med vissa undantag. Majoriteten av eleverna inom komvux är därmed vuxna. Regeringen framhåller att som utgångspunkt har vuxna elever som grupp betraktat bättre möjligheter än barn att freda sig mot olika former av övergrepp och skadlig och otillbörlig påverkan. Vidare framhåller regeringen att vuxna även i övrigt har bättre förmåga att ta till vara sina rättigheter och agera mot missförhållanden.

Enligt regeringen kan det dock variera i vilken utsträckning en vuxen kan ta till vara sina intressen beroende på personliga omständigheter som ålder, mognad, funktionsnedsättning, språkkunskaper och social förankring. Därför anser regeringen att det finns såväl enskilda som grupper av elever inom komvux för vilka vikten av en trygg och säker skolmiljö gör sig särskilt gällande.

Komvux omfattas i dag inte av kravet på registerkontroll enligt skollagen. Regeringen anser att det är rimligt att låta skyddsbehovet för de mest utsatta grupperna av elever inom komvux vara styrande i bedömningen av om registerkontroll även ska göras inför anställning eller annat mottagande inom komvux. Regeringen konstaterar att det finns elever i komvux som behöver skyddas såväl mot våld och övergrepp som mot skadlig och otillbörlig påverkan, och föreslår därför att den registerkontroll som sker med stöd av skollagen ska utökas på så sätt att den även ska omfatta komvux. Eftersom regeringen i denna proposition föreslår att registerkontrollen inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet även ska omfatta misstankeregistret innebär det att registerkontrollen inom komvux, precis som för övriga skolväsendet, kommer att omfatta både misstankeregistret och belastningsregistret.

Brott som bör omfattas av registerkontrollen

Regeringens bedömning

Regeringen bedömer att fler brott bör omfattas av den registerkontroll som sker i dag inför anställning, anlitande eller annat mottagande inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet.

Vidare bedömer regeringen att det också behöver övervägas vilka brott som ska omfattas av den registerkontroll som regeringen föreslår ska ske i misstankeregistret samt inför anställning, anlitande eller annat mottagande inom komvux.

Skälen för regeringens bedömning

Registerkontroller i skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet infördes för snart 25 år sedan. I propositionen framhåller regeringen att samhällsutvecklingen, omvärldsläget och en förändrad lagstiftning gör att det är angeläget att låta fler brott omfattas av registerkontrollen.

För att upptäcka omständigheter som gör att lämpligheten kan ifrågasättas anser regeringen att en registerkontroll bör utgöra en central del av rekryteringen när någon ska anlitas i verksamheten. Regeringen framhåller därför vikten av att de brott som är av betydelse för bedömningen av lämpligheten och som innebär risker för skyddet av barn och elever, ingår i brottskatalogen. Samtidigt anser regeringen att det också är viktigt att brottskatalogen inte görs vidare än vad som är relevant för den bedömningen med hänsyn till de kontrollerades personliga integritet. Regeringen anser därför att brott som inte är av betydelse för skyddet av barn och elever i skolväsendet och annan

pedagogisk verksamhet inte bör ingå i kontrollen. Regeringen konstaterar att även sådana brott är allvarliga men att en kontroll av dem inte kan motiveras av syftet att skydda barn och elever. Vilka brott som bör ingå i brottskatalogen kan enligt regeringen variera över tid, beroende på samhällsutvecklingen och vad barn och elever vid olika tider behöver skyddas mot.

Regeringen konstaterar att det finns ett flertal brott som inte omfattas av dagens registerkontroll men som är så pass allvarliga att de bör läggas till. Regeringen gör därför bedömningen att registerutdraget inför att en person anställs eller på annat sätt tas emot i skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet bör utökas med ett flertal brott.

I propositionen tas exempel upp på brott som regeringen anser vara så allvarliga att de bör omfattas av registerkontrollen. Det gäller bl.a. brotten människohandel, mordbrand, gärningar som straffbelagts i direkt syfte att skydda barn som barnfridsbrott, kränkande fotografering, brott som visar på hedersförtryck, brottet hets mot folkgrupp, vapenbrott, vissa smuglingsbrott, narkotikabrott och brottet sabotage mot blåljusverksamhet.

Regeringen framhåller att brott som inte är av betydelse för skyddet av barn och elever i skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet däremot inte bör ingå i kontrollen.

Vilka brott som omfattas av det utdrag som visas upp ur belastningsregistret enligt skollagen regleras i förordningen (1999:1134) om belastningsregister. Regeringen anser därför att det finns anledning för regeringen att noga gå igenom och överväga om ytterligare brott än de som nämnts i propositionen ska ingå i brottskatalogen för kontroll i belastningsregistret i regeringens fortsatta arbete.

I propositionen föreslår regeringen att den obligatoriska registerkontrollen inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ska utökas till att även omfatta en kontroll i misstankeregistret. Eftersom uppgifter om enskilda som misstänks för, men inte har dömts för, brott är särskilt integritetskänsliga är det viktigt att endast misstankar om brott som är relevanta för bedömningen av eventuella brister eller risker i skyddet av barn och elever ingår i kontrollen.

De begränsningar som ska gälla för utdraget ur misstankeregistret regleras i förordningen (1999:1135) om misstankeregister. Regeringen anser därför att det finns anledning för regeringen att i det fortsatta arbetet noga gå igenom och överväga även vilka brott som ska ingå i brottskatalogen för kontroll i misstankeregistret. Regeringen framhåller att man vid denna bedömning ska beakta såväl barns och elevers behov av skydd som enskildas berättigade intresse av skydd för den personliga integriteten. Mot bakgrund av det starka skyddsbehovet anser regeringen dock att det som utgångspunkt är motiverat att låta samma brott som ingår i brottskatalogen för belastningsregistret även ingå i brottskatalogen för misstankeregistret.

I propositionen föreslår regeringen att den obligatoriska registerkontrollen inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ska utökas till att även gälla inom komvux. Regeringen konstaterar att vilka brott som ska omfattas av kravet på registerkontroll i komvux regleras i förordning och framhåller att

regeringen i sitt fortsatta arbete kommer att noga överväga vilka brott som ska ingå i utdraget från belastningsregistret och misstankeregistret för komvux.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag och bedömning

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 15 juli 2026.

Enligt regeringens bedömning behövs det inte några övergångsbestämmelser.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Regeringen anser att de föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. De föreslagna ändringarna förväntas i sig inte medföra något omfattande behov av tid för Polismyndigheten och huvudmän för förberedelser inför ikraftträdandet, men viss tid för förberedelser krävs ändå, enligt regeringen. Vidare menar regeringen att hänsyn också bör tas till att även andra ändringar som berör dem kommer att träda i kraft under sommaren. Regeringen framhåller att det dock är angeläget att de nya bestämmelserna kan träda i kraft och tillämpas i god tid innan höstterminen börjar och inför att ett större antal avtal om anställning ingås med anledning av det. Regeringen föreslår därför att lagändringarna ska träda i kraft den 15 juli 2026.

Enligt regeringens bedömning finns det inte behov av några övergångsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet understryka vikten av att alla barn och elever tillförsäkras en trygg och säker skolmiljö. Den som anställer behöver därför göra en noggrann lämplighetsbedömning av den som ska anställas, anlitas eller på annat sätt tas emot för att t.ex. göra praktik. Utskottet anser att registerkontroller är en viktig förebyggande åtgärd för att se till att bara lämpliga personer verkar inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och att dessa platser är trygga och säkra. Utskottet välkomnar därför att registerkontrollen även ska omfatta misstankeregistret och att registerutdraget inte ska få vara äldre än sex månader när det visas upp. Utskottet välkomnar också att registerkontrollen ska utökas till att även gälla inom den kommunala vuxenutbildningen. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag av de skäl som anförs i propositionen.

Utskottet övergår nu till att behandla det motionsyrkanden som innehåller begäran om ett tillkännagivande med anledning av propositionen.

Stärkta registerkontroller

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om stärkta registerkontroller. Jämför reservationen (S, V, C, MP).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3969 av Anders Ygeman m.fl. (S) anser motionärerna att registerkontrollerna behöver stärkas ytterligare. Motionärerna menar att propositionen innehåller flera viktiga förslag för att stärka skyddet för barn och elever och välkomnar därför i huvudsak förslagen. Samtidigt anser motionärerna att det finns skäl att stärka regelverket ytterligare för att säkerställa att personer som visat sig olämpliga att arbeta med barn och unga inte ska kunna fortsätta att arbeta i skolan. Genom att utveckla registerkontrollerna kan skyddet för barn och elever i skolan förbättras ytterligare.

Propositionen

Barn och elever ska skyddas såväl mot att utsättas för våld och övergrepp som mot att rekryteras till utförande av brott och mot att vuxna aktivt verkar för att radikaliserar dem. Regeringen anser att registerkontroller under pågående anställning skulle kunna vara ett viktigt verktyg för att stärka barns och elevers skydd. Det måste dock också beaktas att sådana kontroller är betydligt mer integritetskänsliga än motsvarande kontroller inför anställning, eftersom anställda inte har någon möjlighet att avstå från kontrollerna på samma sätt som arbetssökande har. Att införa registerkontroller under pågående anställning skulle innebära en genomgripande förändring i svensk lagstiftning. En sådan förändring kräver att det görs mycket noggranna avvägningar mellan å ena sidan skyddet för utsatta grupper såsom barn och elever, och å andra sidan den inskränkning som registerkontroller kan innebära för den personliga integriteten.

Regeringen är i grunden positiv till registerkontroller av redan anställda och anser att det är mycket viktigt att frågan utreds vidare så snabbt som möjligt. Regeringen tillsatte därför redan den 11 september 2025 utredningen Ett ändamålsenligt regelverk för bakgrundskontroller (dir. 2025:83) som bl.a. syftar till att ge verksamheter ändamålsenliga verktyg inför och under anställning för att kunna förebygga de risker som förekomsten av personer med brottsliga eller andra skadliga intentioner innebär på arbetsplatser, exempelvis infiltration och annan otillbörlig påverkan. Utredaren ska bl.a. lämna förslag på ett regelverk för uppföljande kontroller under pågående anställning, uppdrag eller annat deltagande i verksamheten på motsvarande sätt som anställda. Enligt kommittédirektiven behöver man säkerställa möjligheten att göra noggranna bakgrundskontroller där det finns legitima

behov samtidigt som den personliga integriteten måste värnas. Uppdraget ska redovisas senast den 11 mars 2027. Regeringen gör bedömningen att det finns skäl att avvakta resultatet av utredningen. Därefter kan regeringen ta ställning till om ett förslag om registerkontroller under pågående anställning i skolväsendet och i annan pedagogisk verksamhet ska lämnas till riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i det som motionärerna framför om att det finns skäl att stärka regelverket ytterligare för att säkerställa att personer som visat sig olämpliga att arbeta med barn och unga inte ska kunna fortsätta att arbeta i skolan. Genom att utveckla registerkontrollerna kan skyddet för barn och elever i skolan förbättras ytterligare. Utskottet anser i likhet med regeringen att registerkontroller under pågående anställning skulle kunna vara ett viktigt verktyg för att stärka barns och elevers skydd. Utskottet ser därför positivt på att frågan redan utreds och vill inte föregripa resultatet av utredningen. Utskottet avstyrker därmed motionen 2025/26:3969 (S).

Reservation

Stärkta registerkontroller, punkt 2 (S, V, C, MP)

av Anders Ygeman (S), Linus Sköld (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Mats Wiking (S), Isabell Mixter (V), Camilla Hansén (MP), Niklas Sigvardsson (S) och Madeleine Atlas (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3969 av Anders Ygeman m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi välkomnar i huvudsak regeringens förslag. Förslagen kan bidra till ett starkare skydd för elever och en mer ändamålsenlig kontroll av personer som arbetar i skolan. Samtidigt anser vi att det finns skäl att stärka regelverket ytterligare för att säkerställa att personer som visat sig olämpliga att arbeta med barn och unga inte ska kunna fortsätta att arbeta i skolan. Granskningar från Riksrevisionen har visat att dagens system inte alltid fångar upp eller hanterar olämpliga lärare tillräckligt väl. Vi behöver minska risken för att personer som visat sig olämpliga kan fortsätta arbeta i andra skolor utan att den nya arbetsgivaren känner till tidigare missförhållanden. Arbetsgivarens skyldighet att begära utdrag ur belastningsregistret är begränsad till nyanställningar. För att säkerställa att inga lärare som gjort sig skyldiga till allvarliga brott arbetar i skolan bör kontrollerna i belastningsregistret stärkas ytterligare. Genom att utveckla registerkontrollen kan skyddet för barn och elever i skolan förbättras ytterligare. Regeringens förslag är ett steg i rätt riktning, men det finns skäl att skärpa regelverket för att säkerställa att systemet fungerar fullt ut.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:174 Utökade registerkontroller i skolväsendet:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Följdmotionen

2025/26:3969 av Anders Ygeman m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kontrollerna i belastningsregistret behöver stärkas i enlighet med motionen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister

Härigenom föreskrivs att 8 a § lagen (1998:621) om misstankeregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §¹

En enskild som behöver ett registerutdrag om sig själv har rätt att få ett begränsat utdrag ur registret enligt bestämmelser i

1. lagen (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn,

2. lagen (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder,

3. lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn, *eller*

4. lagen (2026:43) om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna personer med funktionsnedsättning.

3. lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn,

4. lagen (2026:43) om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna personer med funktionsnedsättning, *eller*

5. 2 *eller* 25 kap. skollagen (2010:800).

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter ett sådant utdrag ska innehålla.

En begäran om uppgifter ur registret ska vara skriftlig. Polismyndigheten ska säkerställa att begäran görs av en behörig person.

Denna lag träder i kraft den 15 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2026:47.

2 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 31 och 33 §§ och 25 kap. 2 a § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

2 kap.

31 §

Den som erbjuds en anställning inom *förskolan, fritidshemmet, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan* eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur *det* register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst *ett år* gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Den som erbjuds en anställning inom *skolväsendet* eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur *de* register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister *och lagen (1998:621) om misstankeregister* för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst *sex månader* gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Registerutdrag som avses i första stycket ska visas upp även av den som

1. erbjuds eller tilldelas arbete inom sådan verksamhet som avses i första stycket under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet,

2. under utbildning till en lärar- eller förskollärarexamen enligt högskolelagen (1992:1434) eller yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen inom sådan verksamhet som avses i första stycket, eller

3. genom deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats inom sådan verksamhet som avses i första stycket.

Registerutdraget ska i de fall som avses i andra stycket visas upp för den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot någon på ett sådant sätt som avses där. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*33 §²

Den som inom *ett år* erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

Den som inom *sex månader* erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

25 kap.2 a §³

En person som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där en sådan verksamhet som avses i 2 § ska bedrivas ska på begäran av kommunen visa upp ett utdrag ur *det* register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst *ett år* gammalt.

En person som är 15 år eller äldre och är folkbokförd där en sådan verksamhet som avses i 2 § ska bedrivas ska på begäran av kommunen visa upp ett utdrag ur *de* register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister *och lagen (1998:621) om miss-tankeregister*. Utdraget ska vara högst *sex månader* gammalt.

Om ett registerutdrag inte visas upp, får verksamheten inte bedrivas.

Kontrollen av registerutdraget ska dokumenteras genom att kommunens handläggare antecknar att utdraget har visats upp. Någon annan dokumentation om kontrollen får inte göras.

Denna lag träder i kraft den 15 juli 2026.

² Senaste lydelse 2021:452.

³ Senaste lydelse 2022:241.